

VARLIK FONU KULLANAN ÜLKE ÖRNEKLERİ İLE TÜRKİYE'DEKİ VARLIK FONU SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ*

Selim DEMEZ¹¹
İsmail Ercan BÖRÜ¹²

GİRİŞ

Varlık fonları 2005 yılından sonra öncelikle büyük oranda artan fon büyüklüğüyle akademisyenlerin ve birçok araştırmacının dikkatlerini üzerine çekmeyi başarmıştır. 2006 yılında dünya genelindeki varlık fonların toplam büyüklüğü yaklaşık 2.5 trilyon dolar iken 2018'in ikinci çeyreği itibariyle bu fonlar 8 trilyon dolara ulaşmış durumdadır (SWF, 2018). Her ne kadar bu fonlar yeni gibi görünse de aslında varlık fonlarının geçmişi oldukça eskiye dayanır. Varlık fonunun ilk örneği 1854 yılında ABD'nin Teksas eyaletinde kurulan daimi okul fonudur (Permanent School Fund). Bu fonu 1876 yılında kurulan daimi üniversite fonu (Permanent University Fund) izlemiştir. Her iki fonda orta ve yüksek öğretimi kapsayan eğitim faaliyetlerini desteklemiştir. İlk devlet sahipliğinde kurulan varlık fonu örneği 1953 yılında Kuveyt tarafından kurulmuştur. Bu fon petrol ihracından elde ettikleri fazlayı İngiltere'de kurdukları bir ofis aracılığıyla değerlendirmişlerdir. Bu kurum 1983 yılında devlete bağlı Kuveyt Yatırım Otoritesi adını almıştır (Alhashel, 2015:2).

¹¹ Dr. Öğr. Üye., Hakkari Üniversitesi, İ.İ.B.F., e-mail: selimdemez@hakkari.edu.tr

¹² Arş. Gör., Hakkari Üniversitesi, İ.İ.B.F., e-mail: ismailercanboru@hakkari.edu.tr

Kaynakça

- Akyol M., Yıldız, B., (2017) “Impact of size of the National Asset Funds on Economic Development: Panel Data Analysis on Select Nations”, *Journal of Economics Library*, Vol.4, Issue:2, pp.194-205.
- Alhashel, B., (2015) “Sovereign Wealth Funds: A literature review”, *Journal of Economics and Business* Vol. 78 1–13.
- Al-Hassan, A., Papaioannou, M. M. G., Skancke, M., & Sung, C. C. (2013). *Sovereign wealth funds: Aspects of governance structures and investment management* (No. 13-231). International Monetary Fund.
- Ander, J., ve Teplý, P. (2014). *Sovereign wealth funds in theory and practice*. Charles University in Prague,
- Aykın, H. (2011). Ulusal Refah Fonları: Risk mi, Fırsat mı?. *Stratejik Düşünce Enstitüsü-SDE Analiz*.
- Bernstein, S., Lerner, J. ve Schoar, A. (2009), “The Investment strategies of Sovereign Wealth Funds”, Working Paper, 09-112, Harvard Business School.
- Ciarlone, A., & Miceli, V. (2016). Escaping financial crises? Macro evidence from sovereign wealth funds’ investment behaviour. *Emerging Markets Review*, 27, 169-196.
- Clark, G. L., & Monk, A. H. (2010). The Norwegian Government Pension Fund: Ethics over Efficiency. *Rotman International Journal of Pension Management*, 3(1).
- Dewenter, K. L., Han, X., & Malatesta, P. H. (2010). Firm values and sovereign wealth fund investments. *Journal of Financial Economics*, 98(2), 256-278.
- Dyck, I. J., & Morse, A. (2011). Sovereign wealth fund portfolios.
- Eğilmez, M., (2016), “Kendime yazılar”, <http://www.mahfiyegilmez.com/2016/08/varlik-fonu.html?m=1> et:12.08.2018
- Eldredge, D., C., (2016) “Political Determinants of Sovereign Wealth Funds”, University of Colorado Department of Political Science, Doktora Tezi.
- Güçlü, M. (2018). Ulusal Varlık Fonları: Türkiye Ekonomisi İçin Bir Değerlendirme. *Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 9(1), 39-53.
- [http://www.china-inv.cn/Investment Management, IMF Working Paper, 13/231](http://www.china-inv.cn/Investment%20Management,%20IMF%20WorkingPaper,%2013/231).
- <http://turkiyevarlikfonu.com.tr/content/files/6741%20son.pdf>, et:10.08.2018)
- IWG (2008), “Sovereign Wealth Funds Generally Accepted Principles and Practices ‘Santiago Principles’”, International Working Group of Sovereign Wealth Funds. www.iwg-swf.org/pubs/eng/santiagoprinciples.pdf (Erişim: 05/6/2017).

- JenStephen, (2007) “SovereignWealthFundswhatTheyAreandWhat’sHappening”, World Economics, Vol:8, No:4.
- Karagöl, E. T., & Koç, Y. E. (2016) Dünyada ve Türkiye’de Varlık Fonu. *Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı*, (169).
- Kılıçarslan M. (2018) Ulusal varlık fonunun Türkiye’deki İslami Finansın gelişimi üzerine etkileri, Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Ekonomisi ve Finans Anabilim Dalı Uluslararası Finans ve Katılım Bankacılığı Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Knill, A. M., Lee, B. S., &Mauck, N. (2012). Sovereignwealthfundinvestmentandthereturn-to-risk performance of targetfirms. *Journal of Financial Intermediation*, 21(2), 315-340.
- Kotter, J. andLel, U. (2008), “FriendsorFoes? TheStockPriceImpact of SovereignWealthFundInvestmentsandthePrice of KeepingSecrets”, Board of Governors of the Federal ReserveSystem - International Finance DiscussionPaper, No: 940.
- Makhlouf H. Hany 2010 “SovereignWealthFunds”, International Journal on Governmental Financial Management, Vol: 10, No:1, Alexandria, ;USA.
- Murtinu, S., &Scalera, V. G. (2016). Sovereignwealthfunds’ internationalizationstrategies: theuse of investmentvehicles. *Journal of International Management*, 22(3), 249-264.
- Ng, W. (2010). Theevolution of sovereignwealthfunds: Singapore’sTemasekHoldings. *Journal of Financial RegulationandCompliance*, 18(1), 6-14.
- Özgül, B. H. (2018) “Varlık fonları ve Türkiye’de varlık fonu, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Shabbir, Tayyeb (2009). Role of theMiddleEasternSovereignWealthFunds in theCurrent Global Financial Crisis. *Topics in MiddleEasternandAfricanEconomics*, 11: 1-19.
- SWFI. What’s a SWF, <https://www.swfinstitute.org/sovereign-wealth-fund/>, et:21.05.2018
- Şanlı, U. (2010). Körfezin Görünmeyen Elleri: Ulusal Varlık Fonları. *OrtaDoğu Analiz*, 2(23), 1-21.
- Uslu, H., (2018) Ulusal Varlık Fonları Bağlamında Türkiye’deki Varlık Fonlarının İncelenmesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.
- Yardımcioğlu, F., & Gülmez, A. (2013). OPEC ülkelerinde Hollanda Hastalığı: Petrol fiyatları ve ekonomik büyüme ilişkisinin ekonometrik bir analizi. *Sosyoekonomi*, 19(19).